ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ GERHARD REISCHL της 30ής Οκτωβρίου 1975 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως που απασχολεί το Δικαστήριο αφορά το κύρος του κανονισμού 1/71 του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 1970 (Abl L 1 της 1.1.1971), που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1971. Αυτός ο κανονισμός πρόσθεσε στο κεφάλαιο 90 του δασμολογίου συμπληρωματική σημείωση κατά την οποία κατατάσσονται «επίσης στην διάκριση 90.07 Α, οι μηχανές αυτόματης αναπαραγωγής εγγράφων με ηλεκτροστατική μέθοδο που περιλαμβάνουν οπτικό σύστημα λήψεως εικόνων».

Βάσει της εν λόγω διατάξεως κατατάγηκε εισαχθείσα μηχανή, χρησιμεύουσα στην αυτόματη αναπαραγωγή εγγράφων με ηλεκτροστατική μέθοδο και περιλαμβάνουσα οπτικό σύστημα λήψεως εικόνων, για την οποία ο ολλανδός εκτελωνιστής των σιδηροδρόμων, προσφεύγων της κύριας δίκης, ζήτησε τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία στις 28 Απριλίου 1971 και στην οποία εφαρμόστηκε, κατά συνέπεια, εισαγωγικός δασμός 14%.

Ο εν λόγω εκτελωνιστής δεν συμφωνεί με αυτή την απόφαση. Θεωρεί ότι η μηχανή έπρεπε να καταταγεί στη δασμολογική κλάση 84.54 («έτεραι μηχαναί και συσκευαί γραφείου») και, επομένως, έπρεπε να υπαχθεί στον εισαγωγικό δασμό των 7,2% που έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 1971. Στηρίζεται σχετικά σε απόφαση της «Tariefcommissie» της 2ας Φεβρουαρίου 1970 που ακριβώς κατέληξε σε αυτό το συμπέρασμα γι' αυτό τον τύπο μηχανών, αιτιολογώντας ως εξής την άποψή της: οι μηχανές υπάγονται γενικά στο τμήμα XVI του κοινού δασμολογίου, το οποίο δεν καλύπτει, όπως αναφέρεται στην αρχή αυτού του τμήματος, τα είδη του κεφαλαίου 90· εξάλλου, σύμφωνα με τις επεξηγηματικές σημειώσεις των Βρυξελλών, η φορολογική διάκριση 90.07 δεν αφορά παρά τις μηχανές που λειτουργούν σύμφωνα με κανονική φωτογραφική μέθοδο· δεδομένου ότι, αντιθέτως, τα φωτοτυπικά μηχανήματα δεν είναι φωτογραφικές μηχανές, η κατάταξή τους στο τμήμα XVI και ειδικότερα στο κεφάλαιο 84 δεν αποκλείεται· εφόσον, όμως η κατάταξή τους στη φορολογική διάκριση 84.35 («μηχαναί τυπογραφίας») δεν είναι δυνατή, τα μηχανήματα που αφορά η προκειμένη περίπτωση, τα οποία χρησιμεύουν στην εκτέλεση εργασιών γραφείου δεν μπορούν να υπάγονται, κατά την «Tariefcommissie» παρά στη διάκριση 84.54 Β («έτεραι μηχαναί και συσκευαί γραφείου»). Ο εκτελωνιστής παρατηρεί εξάλλου ότι οι εισαγωγικοί δασμοί που εφαρμόζονται στα προϊόντα της δασμολογικής κλάσεως 84.54 παγιώθηκαν με τις συμφωνίες που συνήφθησαν στο πλαίσιο του GATT (και αυτό σε ποσοστό 7,2%, με ισχύ από την 1η Ιανουα-

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

ρίου 1971), έτσι ώστε, παρά την οριζόμενη από τον κανονισμό 1/71 του Συμβουλίου κατάταξη, το άρθρο ΙΙ του GATT αντιτίθεται, κατά την άποψή του, στην είσπραξη εισαγωγικών δασμών ανώτερων από το παγιωθέν ποσοστό στο πλαίσιο του GATT, για τα προϊόντα που υπάγονται στη δασμολογική κλάση 84.54.

Η ένσταση που υπέβαλε ο εκτελωνιστής στον επιθεωρητή εισαγωγικών δασμών και φόρων απερρίφθη, ωστόσο, από τον τελευταίο με την αιτιολογία ότι, σύμφωνα με γνώμη του συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας, του Δεκεμβρίου 1965, μηχανήματα όπως τα προκείμενα υπάγονται στη διάκριση 90.07 Α. Επ' αυτού, ο εκτελωνιστής προσέφυγε στη «Tariefcommissie». Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, η τελευταία είχε αμφιβολίες ως προς το κύρος του κανονισμού 1/71 του Συμβουλίου και αυτό, αφενός, διότι οι μηχανές του αναφερόμενου στη συμπληρωματική σημείωση τύπου στο κεφάλαιο 90 δεν ανταποκρίνονται, κατ' αυτήν, στον ορισμό αυτής της δασμολογικής διακρίσεως.

Αφετέρου, η «Tariefcommissie» προσδίδει σημασία στο γεγονός ότι το εφαρμοστέο ποσοστό στα προϊόντα της δασμολογικής κλάσεως 84.54 παγιώθηκε στο πλαίσιο του GATT και ότι, δυνάμει των άρθρων 60 και 65 του συντάγματος των Κάτω Χωρών, οι ολλανδοί δικαστές είναι υποχρεωμένοι να εφαρμόζουν τις διεθνείς συμβάσεις που είναι ικανές να δεσμεύουν άμεσα του πολίτες.

Τέλος, η «Tariefcommissie» διερωτάται αν, το Συμβούλιο, θεσπίζοντας τον κανονισμό 1/71, δεν παρέβη την υποχρέωση, που είχαν αναλάβει τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της συμβάσεως περί της ονοματολογίας για την κατάταξη των εμπορευμάτων στις δασμολογικές κλάσεις, να μη επιφέρουν στις δασμολογικές κλάσεις και στις σημειώσεις των κεφαλαίων τροποποίηση που θα μπορούσε να μεταβάλει το περιεχόμενο μιας δασμολογικής κλάσεως.

Έχοντας υπόψη αυτές τις σκέψεις, η «Tariefcommissie», με Διάταξη της 11ης Ιουνίου 1974 που κοινοποιήθηκε στους διαδίκους στις 15 Απριλίου 1975, ανέστειλε τη διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

1) Επιτρέπεται (λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, των προηγουμένων σκέψεων) να καταταγεί στη δασμολογική κλάση 90.07, με κανονισμό του συμβουλίου της ΕΟΚ, και την προσθήκη συμπληρωματικής σημειώσεως στο κεφάλαιο 90 και χωρίς η διατύπωση της εν λόγω δασμολογικής κλάσεως να προσαρμοστεί στο περιεχόμενο αυτής της σημειώσεως, μηχάνημα όπως το προκείμενο το οποίο, κατά την άποψη της «Tariefcommissie», δεν καλύπτεται από τον ορισμό της δασμολογικής κλάσεως 90.07, αλλά του οποίου, αντιστρόφως, τα χαρακτηριστικά ανταποκρίνονται πλήρως στον ορισμό άλλης δασμολογικής κλάσεως (συγκεκριμένα της κλάσεως 84.54), έτσι ώστε η σημείωση 1), στοιχείο 1, του τμήματος XVI, όπως ήταν διατυπωμένη κατά την πραγματοποίηση της εν λόγω εισαγωγής, να μην έχει εφαρμογή;

Πρέπει, σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως, να συναχθεί το συμπέρασμα ότι δεν πρέπει να αναγνωριστεί οποιοδήποτε κύρος στη «συμπληρωματική σημείωση» τη σχετική με το κεφάλαιο 90 που προστέθηκε με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 1971 και επαναλήφθηκε, από την 1η Ιανουαρίου 1972, και που ήταν διατυπωμένη ως εξής: «θεωρούνται ότι περιλαμβάνονται επίσης στη δασμολογική κλάση 90.07 Α, μηχανές

αυτόματης αναπαραγωγής εγγράφων με ηλεκτροστατική μέθοδο που περιλαμβάνουν οπτικό σύστημα λήψεως εικόνων»;

2) Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι, δυνάμει των άρθρων 60 και 65 του Συντάγματος του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, οι συμβάσεις που συνάπτονται με άλλες δυνάμεις και με οργανισμούς διεθνούς δημοσίου δικαίου έχουν υποχρεωτική ισχύ από τη στιγμή που δημοσιεύονται κατά τον οριζόμενο τρόπο, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το γεγονός ότι η Σύμβαση GATT, στην οποία οι Κάτω Χώρες ήταν συμβαλλόμενο μέρος, είναι σύμβαση του προαναφερθέντος τύπου, λαμβάνοντας, τέλος, υπόψη το γεγονός ότι η δασμολογική κλάση 84.54, για την οποία έγινε ήδη λόγος, και ο σχετικός εισαγωγικός δασμός παγιώθηκαν με την ευκαιρία αυτού που συνήθως αποκαλείται «Kennedy Round», που διεξήχθη στο πλαίσιο του GATT, είναι άραγε θεμιτό, αντιθέτως προς την προαναφερθείσα παγίωση και χωρίς καμία διάταξη να προβλέπεται σχετικά με τις Κάτω Χώρες για ένα εμπόρευμα που υπάγεται σ' αυτή τη δασμολογική κλάση, να εισπράττεται ανώτερος δασμός με την κατάταξη αυτού του εμπορεύματος σε άλλο κεφάλαιο και σε άλλη δασμολογική κλάση μέσω κανονισμού του Συμβουλίου της ΕΟΚ;

Δεδομένου ότι οι συμβατικές υποχρεώσεις της Κοινότητας έχουν υπεροχή επί των πράξεων των οργάνων της και, ανεξαρτήτως προς το αν μια διάταξη GATT είναι ικανή να παράσχει στους πολίτες δικαιώματα τα οποία αυτοί να μπορούν να επικαλούνται ενώπιον των δικαστηρίων, ο εθνικός δικαστής δεν έχει την υποχρέωση, στις υποβαλλόμενες στην κρίση του διαφορές, να εφαρμόζει τις διατάξεις GATT που μπορούν να έχουν άμεση ισχύ, ακόμα και αν με αυτό τον τρόπο θα ερχόταν αντιμέτωπος προς το κοινοτικό δίκαιο;

3) Δεν υπάρχει άραγε αντίφαση μεταξύ του γεγονότος ότι το Συμβούλιο θέσπισε «συμπληρωματική σημείωση», όπως η προκείμενη, και της υποχρεώσεως που ανέλαβαν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της συμβάσεως της 15ης Δεκεμβρίου 1950 περί ονοματολογίας για την κατάταξη των εμπορευμάτων στις δασμολογικές κλάσεις — Βλ. ειδικότερα το άρθρο II, β ιι — και που απαγορεύει να επιφέρονται τροποποιήσεις στις σημειώσεις των κεφαλαίων και τμημάτων οι οποίες είναι ικανές να μεταβάλλουν το περιεχόμενο των κεφαλαίων, των τμημάτων και των δασμολογικών κλάσεων της ονοματολογίας;

Κατά τη γνώμη μου, επί των εν λόγω ερωτημάτων μπορούν να διατυπωθούν οι ακόλουθες παρατηρήσεις.

1. Επί του πρώτου ερωτήματος

Το πρώτο ερώτημα έχει ως αφετηρία την ιδέα ότι, κατά τους όρους και τον ορισμό του κοινού δασμολογίου, τα μηχανήματα όπως τα αποτελούντα το αντικείμενο της διαφοράς στην κύρια δίκη δεν μπορούσαν να καταταγούν στη δασμολογική κλάση 90.07, αλλά μόνο στην κλάση 84.54, έτσι ώστε ο κανονισμός του Συμβουλίου, του οποίου το κύρος έχει υποβληθεί στην κρίση του Δικαστηρίου, τροποποίησε, κατά συνέπεια, την υφιστάμενη νομική κατάσταση.

Θεωρώ ότι αυτή η ιδέα επιδέχεται σοβαρή κριτική.

Η τροποποίηση της νομικής καταστάσεως θα μπορούσε ενδεχομένως να προβληθεί σε σχέση με την απόφαση της «Tariefcommissie» της 2ας Φεβρουαρίου 1970 που προαναφέρθηκε. Αυτή, ωστόσο, αφορούσε

εισαγωγές που πραγματοποιήθηκαν το 1967, δηλαδή πριν από την εφαρμογή του κοινού δασμολογίου. Επιπλέον, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι στο μέτρο που είχε ήδη εμπνευστεί από σκέψεις κοινοτικού δικαίου, δεδομένου ότι η προσαρμογή του εθνικού δασμολογίου στο κοινό δασμολόγιο ήταν έτοιμη να πραγματοποιηθεί, μπορούσε να αποτελέσει από απόψεως κοινοτικού δικαίου — το Δικαστήριο δεν επιλήφθηκε τότε του θέματος — οποιοδήποτε επιτακτικό κριτήριο.

Εξάλλου, σημειώνεται ότι η οριζόμενη από το Συμβούλιο κατάταξη είναι καθ' όλα τα σημεία σύμφωνη με τη γνώμη του Συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας, του 1965, σχετικά με φωτοτυπικά μηχανήματα του ιδίου είδους. Αυτό είναι σημαντικό, εφόσον κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου (βλέπε υπόθεση 14/70, Deutsche Bakels GmbH κατά Oberfinanzdirektion Μονάχου, Recueil 1970, σ. 1001), τέτοιες γνώμες συνιστούν, επίσης, στο πλαίσιο του κοινοτικού δικαίου, νόμιμο μέσον ερμηνείας. Επιπλέον, φαίνεται βέβαιο ότι η προαναφερθείσα γνώμη ακολουθήθηκε γενικά· μπορεί πράγματι να γίνει λόγος περί συνήθους πρακτικής σύμφωνης ήδη πριν από τη θέσπιση του αμφισβητούμενου σήμερα κανονισμού του Συμβουλίου. Αυτή η διαπίστωση ανασκευάζει προδήλως τον ισχυρισμό κατά τον οποίο ο ένδικος κανονισμός του Συμβουλίου τροποποίησε την υφιστάμενη νομική κατάσταση.

Ως προς την διατυπωθείσα ενώπιον του Δικαστηρίου παρατήρηση, κατά την οποία η επιτροπή ονοματολογίας δεν έκρινε τη λύση που μόλις ανέφερα ως πλήρως ικανοποιητική, αλλά θεώρησε αναγκαίο να αναζητήσει τον τρόπο κατατάξεως όλων των ηλεκτροστατικών μηχανών αναπαραγωγής στην ίδια δασμολογική κλάση του κεφαλαίου 90, ουδόλως μεταβάλλει την προπεριγραφείσα κατάσταση. Πράγματι, μόλις στις 9 Ιουνίου 1970 η λύση που κρίθηκε αναγκαία αποτέλεσε το αντικείμενο, βάσει προτάσεως του 1969, συστάσεως του συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας αποβλέπουσας στην τροποποίηση της δασμολογικής κλάσεως 90.10 κατ' αυτή την έννοια και δεν τέθηκε σε ισχύ παρά την 1η Ιανουαρίου 1972 (Βλέπε κανονισμό του Συμβουλίου 1/72, περί τροποποιήσεως του κανονισμού 950/68, Abl L 172 της 22.7.1968). Τέλος, παρατηρείται ότι, δυνάμει νέας κατατάξεως, λόγω του ορισμού ειδικού δασμού, η επιβάρυνση είναι η ίδια όπως και στην περίπτωση κατατάξεως στη δασμολογική κλάση 90.07.

Θεώρησα αναγκαίο να εκθέσω αυτές τις σκέψεις στην αρχή της εξετάσεώς μου, διότι είμαι βέβαιος ότι μόνο λαμβάνοντας υπόψη αυτά που έγιναν αργότερα μπορεί να δοθεί ικανοποιητική απάντηση στα υποβληθέντα ερωτήματα.

Επί της ουσίας, με το πρώτο ερώτημα ερωτάται κυρίως αν είναι θεμιτό να ορίζεται κατάταξη με συμπληρωματικές σημειώσεις, χωρίς να τροποποιείται σχετικώς η διατύπωση της σχετικής δασμολογικής κλάσεως. Αυτή η εξέταση φαίνεται ότι πρέπει να γίνει βάσει του κοινοτικού δικαίου, παρόλον ότι η Διάταξη περί παραπομπής δεν διευκρινίζει ποια διάταξη πρέπει σχετικά να ληφθεί υπόψη.

Το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποστήριξαν ομόφωνα, όσον αφορά αυτό το πρώτο ερώτημα, ότι δεν μπορεί να υποστηριχθεί καμία παραβίαση αρχής του κοινοτικού δικαίου. Συμμερίζομαι αυτή την άποψη.

Αφενός, πρέπει, πράγματι, να σημειωθεί ότι η θέσπιση και η τροποποίηση του κοινού δασμολογίου, καθώς και της νομολογίας του, ανήκουν, κατά τα άρθρα 28 και 113 της

Συνθήκης ΕΟΚ, στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας. Ο κανονισμός 1/71 του Συμβουλίου είναι σύμφωνος προς αυτές τις διατάξεις, ειδικότερα αν ληφθεί υπόψη ότι δεν χρησιμεύει παρά στο να παράσχει διευκρίνιση και να δώσει αυθεντική ερμηνεία.

Αφετέρου, από τη νομολογία του Δικαστηρίου συνάγεται ο κανόνας (υπόθεση 80/72, Koninklijke Lassiefabrieken/ Hoofdproduktschap voor Akkerbouwprodukten, Slg 1973, σ. 635) κατά τον οποίο είναι θεμιτή η προσθήκη στο κοινό δασμολόγιο σημειώσεων των οποίων η υποχρεωτική ισχύς απορρέει από τους γενικούς κανόνες περί ερμηνείας του Κ.Δ. και που, συνεπώς, αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα αυτού του δασμολόγιου.

Τέλος, δεν είναι δυνατό επίσης να υποστηριχτεί ότι οι αρχές ορθής νομοθεσίας αντιτίθενται στο ένα προϊόν να καταταγεί με σημείωση, χωρίς προσαρμογή του κειμένου ούτε τροποποίηση της ονοματολογίας, σε ορισμένη δασμολογική κλάση. Πράγματι, πρόκειται περί συνηθέστατης μεθόδου, επί της οποίας προδήλως στηρίζεται και το σύστημα που θέσπισε ο κανονισμός του Συμβουλίου 97/69 (Abl L 14 της 21.1.1969), του οποίου κανένας δεν θα σκεπτόταν σοβαρά να αμφισβητήσει τη χρησιμότητα.

Αν σε όλα αυτά προστεθεί το γεγονός ότι, όταν πρόκειται απλώς περί διευκρινίσεως της υφιστάμενης νομικής καταστάσεως, μια τροποποίηση της ονοματολογίας θα μπορούσε κακώς να δώσει την εντύπωση ότι τροποποιήθηκε η κατάταξη, η εξέταση του πρώτου ερωτήματος με υποχρεώνει να διαπιστώσω ότι οι εκεί αναφερόμενοι ισχυρισμοί δεν επιτρέπουν την αμφισβήτηση του κύρους του κανονισμού 1/71.

2. Επί του δευτέρου ερωτήματος

Το δεύτερο ερώτημα αναφέρεται στην περίπτωση που ο σχετικός με τη δασμολογική κλάση 84.54 εισαγωγικός δασμός παγιώθηκε με τις συμφωνίες που συνήφθησαν στο πλαίσιο του GATT. Σ' αυτό το μέτρο, ζητείται από το Δικαστήριο να αποφανθεί αν το γεγονός ότι ένας κανονισμός του Συμβουλίου κατάταξε τα εν λόγω προϊόντα σε άλλη δασμολογική κλάση, για την οποία ο εισαγωγικός δασμός είναι υψηλότερος, αντιβαίνει προς αυτή την παγίωση. Πρόκειται ειδικότερα περί του αν, δυνάμει του συντάγματός του, ο ολλανδός δικαστής είναι υποχρεωμένος ή όχι να εφαρμόσει τις διατάξεις του GATT που μπορούν να έχουν άμεση ισχύ, ακόμα και όταν το κοινοτικό δίκαιο περιλαμβάνει διαφορετικό κανόνα. Όσον αφορά αυτό το ερώτημα, θα ήταν επαρκές στην ουσία να διαπιστωθεί ότι, στην πραγματικότητα, ο ένδικος κανονισμός του Συμβουλίου δεν τροποποίησε την κατάταξη του κοινού δασμολογίου ούτε, επομένως, επέφερε αύξηση των εισαγωγικών δασμών, έτσι ώστε δεν μπορεί να τίθεται ζήτημα περί συγκρούσεως με τους κανόνες του GATT.

Στο μέτρο, όμως, που δεν επιθυμώ να περιοριστώ σ' αυτή τη σκέψη, αλλά προτιμώ να εξετάσω το πρόβλημα που εγείρεται σε σχέση με το GATT, πρέπει να παρατηρήσω τα ακόλουθα. Έχω την εντύπωση ότι η «Tariefcommissie» στηρίζεται σε παραχωρήσεις εθνικής παγιώσεως και στο εθνικό δασμολόγιο, καθώς και στην εφαρμογή του όπως την θεωρεί ορθή η «Tariefcommissie». Όμως, αυτή η σκέψη μού φαίνεται εσφαλμένη.

Θα τονίσω, καταρχάς, ότι ο τομέας των εισαγωγικών δασμών ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας και ότι, σύμφωνα με το άρθρο XXIV του GATT, το κοινό δασμολόγιο αντικατάστησε, από την

1η Ιουλίου 1968 τα εθνικά δασμολόγια. Από το πέρας της μεταβατικής περιόδου και εφεξής, η Κοινότητα είναι επίσης αρμόδια, κατά το άρθρο 113 της Συνθήκης ΕΟΚ, στο θέμα της εμπορικής πολιτικής, νοουμένου ότι, κατά το άρθρο 111, ήταν, ήδη κατά την μεταβατική περίοδο, αρμόδια για να διεξαγάγει τις διαπραγματεύσεις που αφορούσαν το κοινό δασμολόγιο με τις τρίτες χώρες. Δεν υφίσταται καμία αμφιβολία ότι το GATT και οι συμφωνίες που συνήφθησαν στο πλαίσιό του ανήκουν σ' αυτόν τον τομέα. Κατά την μεταβατική περίοδο, η Κοινότητα ανέλαβε, με τη συναίνεση των μελών του GATT, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το GATT για τα κράτη μέλη· όπως προκύπτει από την απόφαση που εκδόθηκε στις υποθέσεις 21 μέχρι 24/72 (International Fruit Company NV και λοιποί κατά Produktschap voor Groenten en Fruit, Slg. 1972, σ. 1219), η Κοινότητα δεσμεύεται, επομένως, από το GATT. Ως προς τα παραχωρούμενα προνόμια στο πλαίσιο του GATT, η Κοινότητα, ήδη κατά την μεταβατική περίοδο, τα διαπραγματεύτηκε έτσι ώστε ο κοινοτικός πίνακας αντικατέστησε τους πίνακες των κρατών μελών. Με αυτή την ευκαιρία, σύμφωνα με τον κανόνα κατά τον οποίο τα προνόμια παραχωρούνται επί τη βάσει δασμολογίου του συμβαλλόμενου που τα παραχωρεί, η Επιτροπή αναφέρθηκε βεβαίως στο κοινό δασμολόγιο. Είναι, επομένως, βέβαιο ότι η εκτέλεση των συμφωνιών περί παγιώσεως δεν ανήκει πλέον στην αρμοδιότητα των κρατών μελών, έτσι ώστε δεν μπορεί πλέον να γίνει επίκληση ορισμένων κατατάξεων που είχαν εφαρμογή προηγουμένως στα κράτη μέλη. Επίσης, φαίνεται να αποκλείεται η εξέταση, κατά το εθνικό συνταγματικό δίκαιο, των συγκρούσεων μεταξύ υποχρεώσεων που απορρέουν από το GATT και κοινοτικών πράξεων. Πρέπει, αναμφιβόλως, να επιλύονται κατ' ομοιόμορφο τρόπο για το σύνολο της Κοινότητας, αλλά από την άποψη του κοινοτικού δικαίου, δεν μπορεί απολύτως να γίνεται λόγος περί παραβιάσεως κανόνων του GATT ή συμφωνιών που συνήφθησαν στο πλαίσιο του GATT.

Όπως και η Επιτροπή, πρέπει να προσθέσω σ' αυτά ένα άλλο στοιχείο, που δεν στερείται σημασίας, στην περίπτωση που θα έπρεπε να διαπιστωθεί ότι υφίσταται σύγκρουση μεταξύ του κοινοτικού δικαίου και ορισμένων κανόνων του GATT, ειδικώς όσον αφορά τις συμφωνίες περί παγιώσεως. Μια τέτοια σύγκρουση δεν θα είχε πράγματι σημασία για τις διαδικασίες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων παρά εάν έπρεπε να γίνει δεκτό ότι το GATT, και ειδικότερα το άρθρο II που αφορά τα προνόμια στον τομέα των εισαγωγικών δασμών, παρέχει δικαιώματα στους ιδιώτες. Όμως, κατά την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, αυτό ακριβώς δεν συμβαίνει. Παραπέμπω σχετικώς στις λεπτομερείς σκέψεις που ανέπτυξε το Δικαστήριο στην υπόθεση, την εκδοθείσα επί των υποθέσεων 21 μέχρι 24/72, καθώς και στην απόφαση που εκδόθηκε επί της υποθέσεως 9/73 (Carl Schlüter κατά Hauptzollamt Lörrach, Slg 1973, σ. 1135), που αφορά ειδικώς το άρθρο II του GATT.

Αυτές οι διαπιστώσεις μού επιτρέπουν αναμφισβήτητα να βεβαιώσω ότι και από την εξέταση του δευτέρου ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να επηρεάσει το κύρος του κανονισμού του Συμβουλίου 1/71.

3. Επί του τρίτου ερωτήματος

Με το τρίτο ερώτημα, τέλος, ερωτάται επίσης αν η θέσπιση από το Συμβούλιο του κανονισμού 1/71 δεν αντιβαίνει σε ορισμένες υποχρεώσεις που ανέλαβαν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της συμβάσεως περί ονοματολογίας για την κατάταξη των προϊόντων στις δασμολογικές κλάσεις, που τέθηκε σε ισχύ στις 10 Σεπτεμβρίου 1959, και, ειδικότερα, αν δεν έχει παροραθεί η προβλεπόμενη στο άρθρο II, β, ιι υποχρέωση «να μη επέλθει στις σημειώσεις των κεφαλαίων ή των τμημάτων καμία τροποποίηση

ικανή να μεταβάλει το περιεχόμενο των κεφαλαίων, τμημάτων και δασμολογικών κλάσεων που αναφέρονται στην ονοματολογία».

Σχετικώς, επίσης, αρκεί πράγματι να διαπιστωθεί, με αναφορά στη γνώμη του Συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας του 1965 που ήδη ανέφερα, ότι το Συμβούλιο, με τη συμπληρωματική σημείωση που προσέθεσε στο κεφάλαιο 90, δεν προσκόμισε παρά μία διευκρίνιση, δεν προέβη παρά σε αυθεντική ερμηνεία, και, επομένως, δεν τροποποίησε τη δασμολογική κλάση, ούτε μετέβαλε το περιεχόμενο των δασμολογικών κλάσεων ούτε, κατά συνέπεια, παραβίασε την προαναφερθείσα σύμβαση.

Εντούτοις, στο μέτρο που επιθυμώ να επεκτείνω την εξέταση και να ελέγξω επίσης αν αυτή η σύμβαση δεσμεύει την Κοινότητα και αν μπορεί να παρέχει στους ιδιώτες δικαιώματα που πρέπει να τηρούνται, έναντι των πράξεων της Κοινότητας, κατά τις διαδικασίες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, πρέπει, όπως και η Επιτροπή, να προβώ στην ακόλουθη διαπίστωση.

Αφενός, μπορώ χωρίς αμφιβολία να ξεκινήσω από τη σκέψη ότι η Κοινότητα δεσμεύεται από τη σύμβαση. Και τα 9 κράτη μέλη την υπέγραψαν, αλλά δεδομένου ότι η επεξεργασία και η τροποποίηση της ονοματολογίας του κοινού δασμολογίου ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας, η τελευταία ανέλαβε τα δικαιώματα και αναγνώρισε τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτή τη σύμβαση. Μπορώ σχετικά να παραπέμψω στην τελευταία αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 97/69 (ABl. L 14 της 21.1.1969 σ. 1), και στην απόφαση του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1971 (ABl. 1971, L 137, σ. 10). Άλλο σημαντικό στοιχείο είναι το γεγονός ότι η Κοινότητα συμμετέχει στις δραστηριότητες του συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας και της επιτροπής ονοματολογίας με την ιδιότητα του παρατηρητή.

Όσον αφορά, αντιθέτως, το πρόβλημα αν η σύμβαση παρέχει δικαιώματα στους ιδιώτες, η λύση μπορεί δύσκολα να είναι διαφορετική απ' αυτή που ισχύει για το GATT. Η Επιτροπή το απέδειξε με πειστικό τρόπο, αναφερόμενη στο κείμενο και στο σκοπό της σύμβασης. Έτσι, αφενός, κατά το άρθρο 2 α της Σύμβασης, η υποχρέωση θεσπίσεως του δασμολογίου σύμφωνα με την ονοματολογία δεν είναι απόλυτη. Η ονοματολογία του κοινού δασμολογίου δεν φαίνεται άλλωστε να είναι η ίδια με την ονοματολογία της σύμβασης. Εξάλλου, το άρθρο 9 προβλέπει ότι σε περίπτωση διαφοράς ως προς την ερμηνεία και την εφαρμογή της σύμβασης, τα συμβαλλόμενα μέρη αρχίζουν απευθείας διαπραγματεύσεις. Τέλος, δεν είναι δυνατό επίσης να υποστηριχθεί ότι η Κοινότητα μονομερώς αναγνώρισε την άμεση ισχύ αυτής της σύμβασης, που αποβλέπει κυρίως στο να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των τελωνειακών αρχών.

Από αυτό έπεται ότι, και στο πλαίσιο του τρίτου ερωτήματος, δεν μπορεί να αμφισβητηθεί το κύρος του ένδικου κανονισμού του Συμβουλίου.

4. Εν συμπεράσματι, προτείνω στο Δικαστήριο να δοθεί στα υποβληθέντα από την «Teriefcommissie» ερωτήματα η απάντηση ότι κανένα στοιχείο δεν επιτρέπει να αναγνωριστεί ότι η προσθήκη συμπληρωματικής σημειώσεως στο κεφάλαιο 90 του κοινού δασμολογίου με τον κανονισμό του Συμβουλίου 1/71 είναι ανίσχυρη.